

Paardenverwaarlozing, -opvang en -adoptie in Vlaanderen

Vlaanderen is een echte paardenregio. Wereldwijd worden wij geroemd om onze kwalitatieve fokkerij en kijkt men met bewondering naar de topprestaties die onze paarden en ruiters op het internationale toneel leveren. In de afgelopen jaren is het aantal paarden in Vlaanderen enorm toegenomen.

Hoewel het overgrote merendeel van de paardenhouders echte liefhebbers zijn die hun dieren zeer goed verzorgen en veel aandacht geven, worden we toch ook geregeld geconfronteerd met schrijnende gevallen van verwaarlozing. De beelden die dan in de pers verschijnen, laten niemand onbewogen.

Gelukkig leidt de overgrote meerderheid van de Vlaamse paarden, pony's en ezels een zorgeloos leventje. Zij kunnen immers rekenen op goede zorgen en uitgebreide aandacht van hun eigenaars. Dit blijkt duidelijk uit de cijfers van de FOD Volksgezondheid- Inspectie Dierenwelzijn (zie verder).

In dit dossier

In dit dossier vindt u cijfergegevens over paardenverwaarlozing en -opvang in Vlaanderen. Daarnaast ontdekt u waarom de erkenning van asielen van essentieel belang is en op welke manier dit gebeurt. De raad voor dierenwelzijn formuleerde hierover in maart 2014 een advies naar de overheid toe. Ook dit advies kan u hier vinden. Daarnaast geven we u nog wat informatie mee over het adopteren van paarden en over de door ons opgerichte "Stichting voor paarden in nood".

Wil u een geval van paardenverwaarlozing melden?

[» Klik dan hier voor meer informatie.](#)

Presentaties

Ter gelegenheid van de Infovoormiddag Houden en Verzorgen van Paarden 2012 en de Vlaamse Sectordag Paarden 2011, gaf Jan de Boitselier, manager van vzw PaardenPunt Vlaanderen, toelichtingen rond paardenverwaarlozing en de oprichting van de stichting. Deze kan u hieronder lezen of downloaden.

Presentatie: Paardenverwaarlozing - inbeslagname | Jan De Boitselier (Sectordag 2011): [Download](#)
Presentatie: Paardenverwaarlozing en de "Stichting voor paarden in nood" | Jan De Boitselier
(Infovoormiddag 2012): [Download](#)

Verwaarlozing

In 2011 ontving de Inspectie Dierenwelzijn over heel België heen 281 klachten over paardachtigen. Na inspectie werden 51 paarden, pony's en ezels in beslag genomen. Zij behoorden toe aan 16 verschillende eigenaars. Op het einde van dat jaar stonden er 263.541 paardachtigen geregistreerd in de centrale gegevensbank. Dat betekent dus dat minder dan 0,02% van alle paarden, pony's en ezels in België in beslag genomen werden. Tot dusver het "goede" nieuws. De evolutie van deze cijfers is helaas problematischer. In vergelijking met 2010, was het aantal inbeslagnames immers toch wel wat gestegen.

Deze trend lijkt zich verder te zetten. We weten immers dat er in 2012, 42 paarden in beslag genomen werden in Vlaanderen alleen. Wanneer we over meer en recentere cijfers beschikken zullen we deze uiteraard hier toevoegen.

	2010	2011
Aantal klachten	250	281
Aantal in beslag genomen paarden na inspectie	18	39
Aantal in beslag genomen pony's na inspectie	11	13
Aantal in beslag genomen ezels na inspectie	16	0
Totaal aantal in beslag genomen paardachtigen	45	51
Aantal eigenaars waarvan paarden in beslag genomen werden	13	16
In België	235.195	263.541
In Vlaanderen	166.021	184.978
Percentage in beslag genomen paardachtigen in België	0,019133	0,019352

Laat deze cijfers u echter niet misleiden. Het is immers ook zo dat heel wat eigenaars hun verwaarloosde of mishandelde paarden, pony's of ezels vrijwillig afstaan. Zij komen ook terecht op de opvangcentra maar verschijnen niet in bovenstaande statistieken.

Oorzaken van paardenverwaarlozing

Ieder geval van paardenverwaarlozing of -mishandeling heeft zijn eigen verhaal en voorgeschiedenis. Toch bestaan er een aantal algemene evoluties die dit fenomeen in de hand zouden kunnen werken.

Het aantal paarden in Vlaanderen stijgt jaar na jaar. In onze regio zijn immers erg veel fokkers actief. De sportpaarden en stamboekpaarden

vinden meestal eenvoudig hun weg naar een nieuwe eigenaar, hetzij in het binnenland, hetzij buiten de landsgrenzen. Het zijn vooral de willekeurig gefokte paarden die een groot risico lopen op verwaarlozing. Dit zijn paarden, pony's of ezels die bijvoorbeeld niet ingeschreven staan in een stamboek en niet over de kwaliteiten beschikken waarnaar paardenliefhebbers op zoek zijn. Vaak worden ze accidenteel verwekt of vond de eigenaar het gewoon eens leuk om een veulentje te fokken, dit zonder rekening te houden met de kwaliteiten/eigenschappen/gezondheid van de vader en de moeder en zonder na te denken over wat er later met het dier zal gebeuren. Fok dus nooit een paard, pony of ezel waar geen vraag naar is.

Hiernaast zorgt de dalende aankooprijds van paarden, pony's en ezels ervoor dat aankopen minder doordacht gebeuren. Nieuwe eigenaars vergeten wel eens dat de dagelijkse verzorging van deze dieren heel wat kosten met zich meebrengt. Deze financiële last wordt bijvoorbeeld door de stijgende hooi- en stroprijzen ook jaar na jaar groter. Helaas blijken deze eigenaars dan wel eens te besparen op de verzorging van het dier. Lukt het dan nog niet, tracht men het te verkopen. Maar dat is niet altijd even eenvoudig...

Verwaarlozing melden

» [Klik hier voor meer info over het melden van paardenverwaarlozing.](#)

Vermijden van verwaarlozing door voorlichting

De paardensector heeft een grote behoefte aan informatie, onder andere over paardengezondheid en -welzijn. Dat blijkt uit de grote respons die Paardenpunt Vlaanderen krijgt op initiatieven rond dit thema.

De laatste jaren zijn er bovendien veel nieuwelingen actief in de paardenhouderij. Een paard gezond en tevreden houden is absoluut niet gemakkelijk. Dit dier is immers zeer kwetsbaar. Een foutieve behandeling is niet enkel gevaarlijk voor het paard maar ook voor de verzorger. Voor veel doorwinterde eigenaars bekleden paarden al generaties lang een centrale plaats in hun leven, maar nieuwelingen kunnen best zo veel mogelijk hulp inroepen.

PaardenPunt Vlaanderen neemt verschillende initiatieven om doorwinterde paardenmensen, nieuwe eigenaars en de brede bevolking iets bij te brengen over de verzorging van paarden. Dit gebeurt via haar website, de nieuwsbrief, sociale media zoals Facebook, gedrukte brochures, mediacampagnes, beurzen en evenementen.

- Op de website van het PaardenPunt kan u tal van documenten, FAQ's en wetteksten terugvinden over verzorging, huisvesting, voeding, grasland, giftige planten, beschutting op de weide, paardenziektes, diergeneeskundige zorg en dergelijke meer.
» [Klik hier voor alle informatie over paardenwelzijn op de website van vzw PaardenPunt Vlaanderen.](#)
- Het PaardenPunt stelde daarnaast een handleiding voor kopers en verkopers van paarden op die aanspoort om grondig te bezinnen alvorens te beginnen. Het loket verspreid deze informatie via een brochure die verdeeld wordt op beurzen en via hippische tijdschriften. Daarnaast namen verschillende hippische media deze info over.
» [Klik hier om De Vijf Geboden bij de Aankoop van een Paard te downloaden.](#)
- Op regelmatige basis verschijnen er nieuwsberichten rond paardenwelzijn op de website en worden nieuwsbrieven rond deze materie verstuurd.
» [Klik hier voor alle nieuwsberichten van vzw PaardenPunt Vlaanderen.](#)
» [Klik hier om in te schrijven voor de nieuwsbrief van vzw PaardenPunt Vlaanderen](#)
- In 2011, 2012 en 2013 organiseerde het Vlaams Paardenloket een infovoormiddag rond het houden en verzorgen van paarden waarop maar liefst 250 personen aanwezig waren. Alle voorziene publiciteit moest ingetrokken worden omdat de infovoormiddag na enkele weken reeds volzet was.

Paardenverwaarlozing melden

Eigenaar

In de eerste plaats moet de eigenaar zelf instaan voor het welzijn van zijn of haar dieren. Die heeft er immers alle belang bij ze goed te verzorgen, juist te voeden en een degelijke beschutting te bieden.

Indien u mogelijke wantoestanden op gebied van dierenwelzijn vaststelt, is het in de eerste plaats de eigenaar die u hierop kan aanspreken. Mogelijk berust de veronderstelde verwaarlozing op een vergissing. Er zijn bijvoorbeeld klachten over de slechte gezondheidstoestand van paarden gekend, waarbij de betrokken dieren, eens nader bekeken, zeer goed verzorgd bleken te zijn maar gewoon een meer dan gezegende leeftijd bereikt hadden.

Indien er werkelijk problemen rijzen, is het aan de overheid om tussen te komen en zo nodig op de treden. Het is dan ook bij de bevoegde overheidsdiensten dat u terecht kan/moet voor klachten over dierenverwaarlozing:

Inspectiedienst Dierenwelzijn en klachtenformulier

De inspectiedienst Dierenwelzijn beschikt over bevoegd gespecialiseerd personeel om in te grijpen wanneer het dierenwelzijn in het gedrang zou komen. Deze personen zijn ideaal geplaatst om te oordelen of er al dan niet een probleem is en hoe dit kan opgelost worden.

Contactgegevens

Adres: Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel

Tel.: 1700

E-mail: Dierenwelzijn@vlaanderen

Websites: www.vlaanderen.be/dierenwelzijn - www.huisdierinfo.be

Meldingen

Gevallen van dierenmishandeling of -verwaarlozing kunnen gemeld worden via een [webformulier](#).

FAVV

Ook het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) heeft bevoegd en gekwalificeerd personeel dat te bereiken is via:

- De Lokale Controle-Eenheden (LCE): » [Klik hier voor de contactgegevens.](#)
- Meldpunt: 0800 13 550 (gratis nummer): meldpunt@favv.be

Lokale politie

Indien een eigenaar zijn dieren blijft verwaarlozen kan ook de lokale politie ingrijpen.

Klacht met burgerlijke partijstelling

Een laatste mogelijkheid is een klacht met burgerlijke partijstelling bij de onderzoeksrechter. In dat geval wordt een strafonderzoek ingesteld dat voor de raadkamer zal eindigen ofwel met een vordering tot verwijzing naar de strafrechter, ofwel met een buitenvervolginstelling. We raden ten zeerste aan enkel en alleen een klacht met burgerlijke partijstelling in te dienen voor zeer erge en manifeste verwaarlozing. Wanneer beslist zou worden tot buitenvervolginstelling kan de raadkamer beslissen de klager te verwijzen naar de correctionele rechtbank wegens lasterlijke aanklacht.

Opgelet: Niet elke inspecteur mag uw paardenhouderij betreden en controleren!

Niet iedereen die zich inspecteur noemt, heeft de bevoegdheid om bedrijven te controleren.

De zogenaamde "inspecteur-dierenarts" is een ambtenaar van een openbare dienst, met specifieke bevoegdeden, die zich ook moet kunnen legitimeren.

Indien u een bezoek van een "inspecteur" krijgt, moet hij in staat zijn om een legitimatiekaart van een openbaar ambtenaar voor te leggen. Indien dit niet het geval is, mag hij uw eigendom niet zomaar betreden! U kan hem dus de toegang tot uw bedrijf weigeren.

Als iemand zich als inspecteur voorstelt of handelingen verricht en een gedrag vertoont dat voorbehouden is aan openbare ambtenaren, begaat die persoon een overtreding en kan hij op grond van artikel 227 van het strafwetboek gestraft worden:

" Hoofdstuk VI – aanmatiging van ambten, van titels of van een naam.

227 Art . Hij die zich inmengt in openbare ambten, hetzij burgerlijke of militaire, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot twee jaren."

Inspecteurs van de asielen of meldpunten voor dierenverwaarlozing, bijvoorbeeld, zijn geen openbare ambtenaren en hebben niet het recht om als dusdanig op te treden. Doen zij dat wel, dan begaan zij een overtreding.

Indien u bezoek krijgt van een inspecteur, vraag hem dan om zich te legitimeren/identificeren. Indien deze persoon geen officiële legitimatiekaart kan voorleggen (aanmatiging), dan kan u klacht neerleggen bij de lokale politie.

Als u wenst dat er een grondig onderzoek ingesteld wordt en de zaak zeker voor de raadkamer komt, dan kan u klacht met burgerlijke partijstelling indienen bij de onderzoeksrechter. Dit kan het slachtoffer zelf doen, doch meestal laat men dat over aan een advocaat.

[» Klik hier om klacht neer te leggen bij de onderzoeksrechter.](#)

Officiële mededeling

Hieronder vindt u de officiële mededeling van de FOD Volksgezondheid (incl. wettelijk kader voor de bevoegdheden voorbehouden aan de inspecteur-dierenarts en een model van legitimatiekaart).

Mededeling: Inspecteur-dierenarts - Titel, wettelijk kader, legitimatiekaart|
FOD Volksgezondheid (5 maart 2014): [Download](#)

Erkenning van asielen

In Vlaanderen bestaan er heel wat asielen die verwaarloosde paarden, pony's en ezels opvangen. Het is echter zo dat niet al deze organisaties even goed werk leveren en hier met de juiste bedoelingen aan beginnen. Daarom kunnen asielen een erkenning aanvragen bij de overheid om aan te tonen dat ze correct en kwalitatief te werk gaan. Wij raden dan ook ten stelligste aan dat u enkel samenwerkt met, of paarden adopteert bij, de door de [overheid erkende asielen](#).

Omdat er momenteel enkel vage regels bestaan voor erkende paardenasielen en verschillende personen/inrichtingen zich valselijk voordoen als erkend opvangcentrum, richtte de Raad voor dierenwelzijn in 2013 een werkgroep op om een advies te formuleren rond deze problematiek. Dit advies werd op 11 maart 2013 publiek gemaakt. Het pleit onder andere voor:

- de bescherming van de benaming "asiel",
- een duidelijk onderscheid tussen organisaties die paarden verhandelen en centra die paarden opvangen,
- regelmatige kwaliteitscontroles bij asielen,
- annulering van de ontheffing op de registratieplicht voor paardenasielen,
- opstelling van concrete erkenningsvoorwaarden met voorschriften rond huisvesting en verzorging,
- gebruik van een identiek adoptiecontract bij alle asielen.

De werkgroep stelde bovendien een voorstel op voor een gestandaardiseerde adoptieovereenkomst en voor de erkenningscriteria rond huisvesting en verzorging.

Het advies van de werkgroep, een verslag van de vergaderingen, de voorgestelde adoptieovereenkomst en de ontwerplijst met erkenningscriteria, kan u hieronder raadplegen.

Advies werkgroep asielen voor paarden (tweetalig FR . NL.) | Raad voor dierenwelzijn (2014):

[Download](#)

Voorstel standaard adoptiecontract voor paardenasielen | Raad voor dierenwelzijn (2014):

[Download](#)

Voorstel erkenningsvoorwaarden voor paardenasielen | Raad voor dierenwelzijn (2014):

[Download](#)

Verslag werkgroep asielen voor paarden (tweetalig FR . NL.) | Raad voor dierenwelzijn (2014):

[Download](#)

Een paard adopteren

Vooraf in de winter ligt het aantal hulpzoekende paarden, pony's en ezels hoog. Omdat de paardenasielen overvol zitten, is er voor velen onder hen geen oplossing beschikbaar. Zij blijven, vaak bij hun verwaarlozende eigenaar, op een plaatsje wachten. Bij de door de Belgische overheid erkende centra staan echter momenteel een aantal herstelde paarden en pony's op een nieuwe thuis te wachten. Indien zij geadopteerd worden, komt er ruimte vrij voor noodlijdende dieren. Heeft u de nodige tijd, ruimte en middelen, dan is het dus zeker een nobel idee om een paard, pony of ezel te adopteren.

Adopteer steeds bij een door de overheid erkend asiel. Zo weet u zeker dat deze centra zowel qua dierenverzorging als op administratief vlak aan bepaalde, essentiële, voorwaarden voldoen.

» [Klik hier voor een lijst van de erkende asielen.](#)

Op de website van de "Stichting voor paarden in nood" vindt u een lijst met foto's en beschrijvingen van paarden, pony's en ezels die momenteel op een nieuwe thuis wachten. Dit zijn enkel de dieren die bij erkende asielen staan die bovendien ook officieel in beslag genomen paardachtigen opvangen.

» [Klik hier voor een overzicht van de beschikbare adoptiepaarden.](#)

De adoptie verloopt onder strikte voorwaarden die vastgelegd worden in een standaardcontract. Bij de opvangcentra worden paarden geadopteerd, niet verkocht. Er staat meestal geen prijs tegenover, maar de dieren blijven wel eigendom van het asiel.

Opgelet! Adoptiepaarden zijn zelden geschikt als rijpaard! Ze zijn bv. wel vaak uitstekende gezelschapsdieren of kameraden voor andere paarden of pony's.

PaardenPunt Vlaanderen komt niet tussen in commerciële transacties. Wij verkopen geen paarden en bevelen ook niemand aan om een paard bij een bepaalde partij aan te kopen, gezien dit een delicate kwestie is en wij in geen geval aansprakelijk willen gesteld worden als er iets misloopt.

Net als bij de aankoop van een paard roepen we op om alvorens te beslissen eerst goed na te denken over de gevolgen van de adoptie. Een paard adopteren kost tijd en geld en kan enkel indien men beschikt over de nodige infrastructuur en men een engagement op lange termijn wil aangaan.

» [Lees meer in de brochure "De vijf geboden bij de aankoop van een paard".](#)

S tichting voor paarden in nood

Op 27 april 2011 richtte het Vlaams Paardenloket samen met Vlaams minister-president Kris Peeters de "Stichting voor paarden in nood" op. Het belangeloos doel van deze organisatie is het inzamelen van geld voor de opvang van verwaarloosde en in beslag genomen paarden.

De verzamelde fondsen worden aangewend voor de effectieve opvang van paarden bij centra die door de stichting erkend worden. Daarnaast tracht de stichting ook aan preventie, remediëring, promotie en omkadering te doen.

Paarden opvangen en individuele gevallen van dierenverwaarlozing controleren, doet de stichting niet. Hiervoor zijn de erkende opvangcentra enerzijds, en de FOD Volksgezondheid - Inspectie Dierenwelzijn anderzijds, beter geplaatst en bevoegd.

De dagdagelijkse werking van de stichting wordt volledig uitgevoerd door vzw PaardenPunt Vlaanderen.

Wil u meer weten over verwaarlozing, opvang en inbeslagname van paarden, pony's en ezels, dan kan u terecht op de uitgebreide website van de ["Stichting voor paarden in nood"](#).